

باشگاه‌های دانشجویان

۶

است. چون صحبت از تأسیس دانشگاه‌ها شد بد نیست که نظری به تاریخ تأسیس دانشگاه در اروپا بیفکنیم.

ابتدای تأسیس دانشگاه در اروپا از موقمی شروع گردید که روحانیون مسیحی در دیرها و صومعه‌های خود مدارس بمنظور تدریس علوم دینی ایجاد کردند. این مدارس که بنام مدارس کاتدرال یا مدارس دینی موسوم بود در قرن دوازدهم توسعه پیدا نمود بطوری که کم کم به قسمت‌های مختلفی تقسیم شد که این طبقه‌بندی را با مدارس امروزه میتوان تطبیق نمود. یعنی وقتی که جوانان وارد دیر شده و زندگی خود را وقف کاپسا مینمودند در بدو امر کلاسهای اولیه را با تمام رسانیده و سپس برحسب استعداد ذاتی و همچنین تمایل خود به قسمت دوم که کلاس‌هایی نظیر مدارس متوسطه امروزی داشت وارد میشدند. به مرور زمان در بعضی از دیرها درصدد برآمدند که برای روحانیون عالی‌مقام قسمت

باشگاه‌های دانشجویان در آلمان یکی از سازمانهای بسیار قدیمی است که طبق آداب و سنن قومی ژرمن‌ها پس از تأسیس دانشگاه در آلمان بوجود آمده

خاصی در نظر بگیرند تأسیس این کلاس-
های عالی شروع ایجاد دانشگاه است که
در آن زمان درجات علمی را به باکالوریوس
و لیسانس (Licentia) و درجه
(Magistra) که بعدها بدرجه دکترا
مبدل گردید تقسیم نموده بودند .

به تقلید از مدارس روحانی کم کم در
بدو امر شهرها و سپس کشورهای معظم
اروپا مبادرت به تأسیس دستگاهی بنام
دانشگاه نمودند در شروع کار فاکولته
اصلی دانشکده فلسفه و علوم دینی بود .
لباس استادان و محصلین هم به تقلید از
مؤسسات روحانی همان لیاده‌های بلند سیاه
و کلاه کشیشان بود . اخیراً در مجله
دانشگاه ماربورگ که هرماهه برای می-
رسد فهرستی از تأسیس دانشگاههای اروپا
به چاپ رسیده بود که بدینست برای اطلاع
در اینجا چاپ شود .

اولین دانشگاه در اروپا در سال
۱۰۸۸ در شهر Bologna در ایتالیا
تأسیس گردید دانشگاههای دیگر ممالک
اروپا به ترتیب تاریخ به شرح زیر یک یک
تأسیس شدند :

۱۱۵۰ میلادی دانشگاه پاریس

- ۱۱۶۷ « دانشگاه اوکسفورد در انگلستان
- ۱۱۷۳ « Salerno در جنوب ایتالیا
- ۱۲۰۴ « Vienza در ایتالیا
- ۱۲۰۸ « Tsluzia در اسپانیا

- ۱۲۱۵ « Arezzo در ایتالیا
- ۱۲۲۲ « Taduia شمال ایتالیا
- ۱۲۲۹ « تولوز در فرانسه
- ۱۲۲۹ « کمبریج در انگلستان
- ۱۲۵۰ « Valladolid در اسپانیا
- ۱۲۵۰ « والانسیا در اسپانیا
- ۱۲۸۹ « مونپلیه در فرانسه

بعد از قرن سیزدهم دانشگاههای
متعددی پشت سرهم در هر يك از کشورهای
اروپا تأسیس شدند :

- ۱۳۰۳ « دانشگاه رم در ایتالیا
 - ۱۳۰۹ « اورلئان در فرانسه
 - ۱۳۱۸ « Treviso در ایتالیا
 - ۱۳۳۹ « گرونوبل در فرانسه
 - ۱۳۴۳ « پیزا در ایتالیا
 - ۱۳۸۸ « کلن در آلمان
 - ۱۳۴۸ « پراگ در چک
 - ۱۳۶۴ « Kialsau در لهستان
 - ۱۳۶۵ « مانن در فرانسه
 - ۱۳۶۵ « رین در اطریش
 - ۱۳۷۹ « Erfurt در آلمان
 - ۱۳۸۵ « هایدلبرگ در آلمان
- در سال ۱۴۰۰ به بعد دیگر دانشگاهی
دارای دانشکده‌های متعددی شدند که با
پیشرفت علمی و اقتصادی آن زمان تطبیق
مینمود و روز بروز بر تعداد آنها افزوده شد .
- ۱۴۰۲ « وسمبورگ در آلمان
 - ۱۴۰۹ « لایپزیک در آلمان
 - ۱۴۱۱ « St. anerews
 - ۱۴۱۹ « Postole

- ۱۴۵۵ « فرایبورگ در آلمان
- ۱۴۷۶ « ماینس در آلمان
- ۱۴۷۶ « توپینگن در آلمان
- ۱۵۰۶ « فرانکفورت
- ۱۵۲۷ « ماربورگ
- ۱۵۵۸ « وینا

عالیه پرداخته و مردم استقبال زیادی برای ورود به دانشگاهها مینمودند. در اثر نهضت‌های فوق‌الذکر دانشگاهها نیز خود را از قید تعصبات دینی رها نموده و مؤسساتی مستقل و آزاد شدند.

دانشگاه‌های مذکور در فوق از قدیمیترین دانشگاههای اروپا هستند و از قرن شانزدهم به بعد نه فقط دانشگاه بلکه مدارس عالی فنی هم بر تاسیسات علمی افزوده شد و در اثر پیشرفت علوم و فنون بعضی از دانشگاهها مستقل گردیده و بصورت دانشگاه مجهزی درآمدند مانند دانشگاه تکنیک - دانشگاه کشاوری - دانشگاه تجارت و غیره پس از تاسیس دانشگاه پاریس در سال ۱۱۵۰ میلادی اساسنامه دقیقی که برای آن تنظیم شد سایر دانشگاهها اساسنامه مزبور را نمونه قرار داده و از آن تقلید نمودند. در قرون وسطی که دوران حکومت واقعی کلیسا و روحانیون عالیمقام بود اغلب دانشگاهها همکاری نزدیکی با کلیسا و روحانیون داشتند و در اثر همین همکاری دانشگاههای متعددی در اروپا و بخصوص در آلمان که خود را جانشین حکومت رومیها در آن سرزمین میدانست بوجود آمد.

با همه استقبالی که از ورود به دانشگاهها میشد دانشجویانی که در آن زمان در آلمان تحصیل میکردند تعداد آنها فقط بالغ بر هشت هزار نفر بود ولی بمرور بر این عده افزوده شد و دانشگاههای جدیدی تاسیس گردید که ماربورگ شهری که من تحصیلات عالی خود را در آنجا شروع نمودم یکی از آنها بود که در سال ۱۵۲۷ شروع بکار نمود.

در آخرین شماره مجله دانشگاه ماربورگ مقاله راجع به جشن ۵۰ ساله دکترای دکتر هاینمن رئیس جمهوری فدرال آلمان درج شده بود.

دکتر هاینمن در ۵۰ سال قبل در ماربورگ موفق به اخذ درجه دکترا در علم حقوق شده است و بهمین مناسبت او را دعوت نموده بودند که در تالار تاریخی دانشگاه سخنرانی نماید. رجال زیادی از آلمانها در ماربورگ تحصیلات خود را با تمام رسانیده اند.

قدری از اصل موضوع دور شدیم ولی لازم بود که چند کلمه هم در باب تاسیس دانشگاهها در اروپا و آلمان گفته شود.

موضوع بحث ما باشگاههای دانشجویان بود. با تاسیس دانشگاهها دانشجویان

در قرن شانزدهم که نهضت رنسانس و هومانیزم و اصلاحات مذهبی بدست مارتین لوتر انجام گردید جوانان بیشتر به تحصیلات

بورگوندها - لانگو باردها - آنکلها - کاتها
 هسها - ساکسها - شوابها و تعداد زیادی
 دیگر از شبکه‌های قوم ژرمن . باشگاههای
 دانشجویان اسامی هر یک از این تیره‌ها را
 برای باشگاه خود انتخاب نموده و رنگ
 پرچم هائی که این اقوام در دست داشتند
 برای پرچم حکومت خود انتخاب نمودند
 امروزه که در شهرهای دانشگاهی آلمانها
 بروید و پلاهای قدیمی و تعدادی را مشاهده
 خواهید نمود که مرکز باشگاههای
 مذکور است و پرچم هر یک در بالای آن در
 احتراز است .

در سال ۱۸۱۵ بعد از جنگهای
 استقلال آلمانها گروه دیگری بنام گروه
 راد مردان تشکیل گردید گروه راد مردان
 نیز در اغلب دانشگاهها باشگاههایی
 تأسیس نمود دکار این دانشجویان
 ایجاد روح سلحشوری و جوانمردی و وفاداری
 بملک و ملت بود این گروه در باشگاههای
 خود علاوه بر ارزش شمشیر بازی را نیز ترویج
 داد .

بعدا دو گروه دیگر تشکیل گردید
 که یکی گروه ورزشی و دیگری گروه ملی
 بود ، بدین طریق باشگاههای دانشجویی به
 چهار قسمت تقسیم شده بودند که هر یک در
 دانشگاههای مختلف باشگاههای متعددی
 داشتند و باهم همکاری می نمودند از لحاظ
 بقیه در صفحه ۲۱

آلمانی بمنظور ایجاد روح وحدت ملی و
 همکاری جوانان بایکدیگر باشگاههایی در
 هر یک از دانشگاهها تأسیس نمودند که در
 اثر طبقه بندی این دانشگاهها ارتباط نزدیک
 مستقیمی بین کلیه دانشجویان آلمانی به
 وجود آمد .

در شروع قرن شانزدهم اولین گروه
 دانشگاهیان کلویی بنام گروه علاقه‌مندان
 به آب و خاک تشکیل دادند . در سنوات بعد
 شعبه‌های زیادی از این گروه در دانشگاه -
 های آلمان بوجود آمد که خود را کورپس
 (Corps) که بمعنی گروه میباشد می -
 نامیدند . اعضاء این کلوپها اغلب
 جوانانی بودند از خانواده‌های اصیل آلمانی
 که به آداب و سنن قدیم آباء و اجداد
 خود که ژرمن‌ها باشند خیلی اهمیت میدادند .
 بیشتر آنها هم از خانواده‌های نجیب‌زادگان
 و درباریان بودند . باشگاههای مزبور که
 در اغلب دانشگاههای آلمانها بنام‌های
 مختلف تأسیس گردید پایه وحدت دانش -
 جویان و اتحاد آنها در امور دانشگاهی شد .
 اسامی این باشگاهها بنام یکی از تیره‌های
 مختلف قوم ژرمن بود که بعد از رفتن رومیها
 هر یک در نقاط مختلف آلمان حکومت
 جداگانه را تشکیل داده بودند . تیره‌های
 قوم ژرمن که خود را در تمام نقاط آلمانها
 پخش نموده بودند توپسونها - آلمانها

اقتباس کرده و در ذیل يك قطعه لطيف و كامل درج کرده اند که در جبهه ورود به کتابخانه بر روی الواح سنگ مرمر به خط مرحوم امير الکتاب نقش شده است :

که از فر او یافت ایران نوی
که از باد و باران نیابد گزند
نیاسا ز آموختن يك زمان

رضا شاه شاهنشاه پهلوی
ز دانش پی افکند کاخی بلند
ز فردوسی آموز تاریخ آن

۱۳۱۶

خدا را شکر که بالاخره مسئلت ما اجابت رسید هر دو عمارت موزه و کتابخانه با اسلوبی بدیع و ظریف بطرزی نوین انجام گرفت ولی از عدم مساعدت بخت همان طور که آغاز عمارت موزه برای وزیر معارف به آن صورت ناگوار شروع شد عاقبت نیز از تشکیل مجلس افتتاح رسمی آن محروم گردید .

چه در نظر گرفته شده بود که به مناسبت گشایش این دو بنیاد فرهنگی کنگره بزرگی از دانشمندان و ایران شناسان و رؤسای موزه های بزرگ ممالک جهان در طهران تشکیل شود و موقع و مقام این هر دو نزد مؤسسات بین المللی رسماً شناخته گردد ولی افسوس که این نیت انجام نگرفت و قبل از آن که بصورت عمل حاصل آید وزیر معارف به سبب دومین بازخواست از کار برکنار شد .

که پیش آرزوی بیدلان کشد دیوار

فرشته ایست در این بام لاجورد اندود

بقیه از صفحه ۳۱

مشقات را رفع کند جوانان باین خطر را
در مقابل خود برای العین ببینند و بتوانند
با جرات بدون ترس آنها بر طرف نمایند
در هر صورت با همه اقداماتی که در زمان
های مختلف برای جلوگیری از شمشیر بازی
شد نتوانستند بکلی آنها را از بین
ببرند بطوریکه امروز هم در خیلی از باشگاه
ها هر هفته شمشیر بازی های دوستانه و هم
چنین جدی بعمل می آید و مأمورین
انتظامی بدیده اغماض مینگردند علامت
زخمهای شمشیر در صورت اغلب رجال آلمان
معلوم است البته بعد از جنگ دوم جهانی
کمتر شده است .

باشگاه های دانشجویان مؤسسه ایست که تربیت

جوانان را تکمیل میکند .

ادامه دارد

خارجی این گروهها به دو دسته تقسیم شده
بودند یکی گروه شمشیر زن و دیگری گروهی
که در آن باشگاههای دانشجویان آلمانها
خیلی مورد بحث مختلف قرار گرفته است
بعضی ها این امر را وحشیگری دانسته و
می گویند اینهم یکی از صفات جنگجویی
آلمانهاست و چه لزومی دارد که عده ای جوان
هر هفته در مقابل یکدیگر ایستاده و سرو
صورت خود را با شمشیر پاره و خونین
نمایند گروه دیگر که موافق این امر هستند
معتقدند که شمشیر بازی در جوانان روح
مردانگی و جوانمردی ایجاد کند و وقتی
جوانی در مقابل شمشیر بتواند تاب مقاومت
بیاورد در زندگی نیز می تواند مصائب و

مجله وحید (خاطرات)